Desember 1978 42

Fréttabréf

Kjararannsóknarnefndar

Kauptaxtar, tekjur og kaupmáttur.

Vísitölur. 1971 = 100.	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
1. Greitt tímak. verkamanna	100,0	129,8	161,4	248,8	327,6	428,3	600,0	
2. Greitt tímak. iðnaðarmanna	100,0	127,5	159,0	254,4	326,5	427,3	594,5	
3. Greitt tímak. verkakvenna	100,0	131,6	159,3	238,8	317,7	424,4	606,5	
4. Atvinnutekjur verkamanna	100,0	128,7	173,8	261,3	333,1	433,1	613,9	
5. Atvinnutekjur iðnaðarmanna	100,0	118,5	152,8	237,3	303,0	394,2	555,5	
6. Atvinnutekjur sjómanna	100,0	124,4	186,7	266,0	343,9	492,8	740,3	
7. Meðaltekjur ófaglærðra	100,0	128,9	172,2	250,5	333,2	438,4	638,1	
8. Meðaltekjur faglærðra	100,0	125,8	167,9	247,5	326,0	430,8	615,5	
9. Meðaltekjur versl/skrifstf.	100,0	130,0	171,9	248,9	328,2	436,6	624,8	
10. Taxtavísitala verkamanna	100,0	120,9	149,0	216,5	288,4	366,4	520,5	807,7
11. Taxtavísitala iðnaðarmanna	100,0	118,0	144,0	218,1	279,3	346,7	484,9	723,5
12. Taxtavísitala versl/skrifstf.	100,0	124,0	151,4	225,7	295,7	367,7	514,4	788,8
13. Taxtavísitala opinb.starfsm.	100,0	125,1	157,0	236,0	276,7	343,8	540,2	855,0
14. Lágmarkstekjur lífeyrisþega	100,0	183,5	221,0	319,8	459,5	612,8	891,5	1413,1
15. Ráðstöfunartekjur á mann	100,0	126,1	170,2	259,9	343,8	456,2	643,2	964,8

Kaupmáttur. 1971 = 100.	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
1. Greitt tímak. verkamanna	100,0	117,6	119,6	129,0	114,0	112,8	121,1	
2. Greitt tímak. iðnaðarmanna	100,0	115,5	117,9	131,9	113,6	112,5	120,0	
3. Greitt tímak. verkakvenna	100,0	119,2	118,1	123,8	110,6	111,7	122,4	
4. Atvinnutekjur verkamanna	100,0	116,6	128,8	135,5	115,9	114,0	123,9	
5. Atvinnutekjur iðnaðarmanna	100,0	107,3	113,3	123,0	105,5	103,8	112,1	
6. Atvinnutekjur sjómanna	100,0	112,7	138,4	137,9	119,7	129,8	149,4	
7. Meðaltekjur ófaglærðra	100,0	116,8	127,7	129,9	116,0	115,4	128,8	
8. Meðaltekjur faglærðra	100,0	113,9	124,5	128,3	113,5	113,4	124,2	
9. Meðaltekjur versl/skrifstf.	100,0	117,8	127,4	129,0	114,2	115,0	126,1	
10. Taxtavísitala verkamanna	100,0	109,5	110,5	112,2	100,4	96,5	105,1	112,7*
11. Taxtavísitala iðnaðarmanna	100,0	106,9	106,7	113,1	97,2	91,3	97,9	101,0*
12. Taxtavísitala versl/skrifstf.	100,0	112,3	112,2	117,0	102,9	96,8	103,8	110,1*
13. Taxtavísitala opinb.starfsm.	100,0	113,3	116,4	122,3	96,3	90,5	109,0	119,5*
14. Lágmarkstekjur lífeyrisþega	100,0	166,2	163,8	165,8	159,9	161,3	180,0	188,3*
15. Ráðstöfunartekjur á mann	100,0	110,8	119,6	128,1	113,8	116,1	126,0	130,9*

Kaupmáttur miðast hér við vísitölu framfærslukostnaðar, nema kaupmáttur ráðstöfunartekna, sem miðast við verðbreytingar einkaneyslu.

1-3. Tímakaup í dagvinnu skv. úrtaksathugunum Kjararannsóknarnefndar.
4-6. Byggir á úrtaki skattaframtala. Heimild: Þjóðhagsstofnun.
7-9. Meðaltekjur skv. III kafla persónuframtals kvæntra karla í viðkomandi starfsstétt, án nokkurs frádráttar. Sjá nánar í 42. fréttabréfi Kjararannsóknarnefndar. Heimild: Hagtíðindi.
10-13. Skv. áætlunum Kjararannsóknarnefndar og Þjóðhagsstofnunar. Miðað er við viku/mánaðarkaupstaxta, áhrifa vinnutímastyttingar gætir því ekki.
14. Heimild: Tryggingastofnun ríkisins.
15. Heimild: Þjóðhagsstofnun. Kaupmáttur mældur á kvarða verðbreytingar einkaneyslu.

* Áætlaðar tölur.

Útgefandi:
Kjararannsóknarnefnd
Skólavörðustíg 12.
Ábm: Snorri Jónsson.
Fjölritun: Fjölberg s/f

F R É T T A B R É F

42

Kjararannsóknarnefnd er þannig skipuð í desember 1978.

Eðvarð Sigurðsson
Guðmundur H. Garðarsson
Haukur Björnsson
Júlíus Kr. Valdimarsson
Ólafur Jónsson
Snorri Jónsson (formaður)

Efnisyfirlit:

Bls.

1. Tímakaup og vinnutími verkafólks, iðnaðarmanna og verslunarmanna í Reykjavík og nágrenni á 3. ársfjórðungi 1978. 3

2. Töflur um tímakaup og vinnutíma verkafólks, iðnaðarmanna og verslunarmanna í Reykjavík og nágrenni á 3. ársfjórðungi 1978. 7

3. Tímakaup verkafólks og iðnaðarmanna í Reykjavík og nágrenni 1963 - 1978, verðlagsvísitölur og vísitölur kaupmáttar. 12

4. Skráð atvinnuleysi á Íslandi 1972 - 1978, og ársfjórðungsleg skráning atvinnulausra í Reykjavík 1929 - 1978. 25

5. Vinnudeilur. 28

6. Heildartekjur heimila kvæntra karla 1971 - 1977, eftir starfsstétt heimilisföður. 30

7. Lög nr. 103/1978 frá 30. nóvember um tímabundnar ráðstafanir til viðnáms gegn verðbólgu. 35

Línurit:

1.1 Hlutfallsleg skipting vinnutíma verkafólks og iðnaðarmanna á 3. ársfjórðungi 1972 - 1978. 5

1.2 Ársfjórðungsmeðaltöl fyrir vikulegan fjölda vinnustunda verkafólks og iðnaðarmanna 1974 - 1978. 6

3.1 Greitt tímakaup verkafólks og iðnaðarmanna í Reykjavík og nágrenni 1963 - 1978. 17

3.2 Meðaltímakaup verkafólks og iðnaðarmanna í Reykjavík og nágrenni 1963 - 1978. 18

3.3 Kaupmáttur tímakaups verkafólks og iðnaðarmanna í Reykjavík og nágrenni m. v. vísitölu framfærslukostnaðar 1975 - 1978. 22

3.4 Kaupmáttur greidds tímakaups verkafólks og iðnaðarmanna í Reykjavík og nágrenni 1975 - 1978 m.v. vísitölu vöru og þjónustu. 23

3.5 Kaupmáttur greidds tímakaups verkafólks og iðnaðarmanna í Reykjavík og nágrenni, ársmeðaltöl 1972-1977. 24

Á það skal bent að við útreikning tímakaups í dagvinnu á 2. ársfjórðungi 1978 er af tæknilegum ástæðum reiknað með að yfirvinna taki sömu hlutfallsálögum og fyrr. Þar sem greiddur var verðbótaviðauki á þessu tímabili, sem einungis lagðist á dagvinnulaun, veldur þessi aðferð því að tímakaup í dagvinnu er nokkuð vanmetið, en yfirvinnuálög eru að sama skapi ofmetin.

Tímakaup og vinnutími verkafólks, iðnaðarmanna og verslunarmanna í Reykjavík og nágrenni á 3. ársfjórðungi 1978.

Á tímabilinu frá 3. ársfjórðungi 1977 til 3. ársfjórðungs 1978 hækkuðu kauptaxtar verkamanna fimm sinnum.

1. 1. september 1977 voru greiddar verðbætur kr. 3.520 á mánaðarlaun ASÍ félaga. Þessi hækkun er áætluð jafngilda 3,6% hækkun kauptaxta verkamanna.

2. 1. desember 1977 hækkuðu mánaðarlaun verkafólks um kr. 14.319. Þar af var grunnkaupshækkun 5.000 kr., en hækkun vegna verðbóta var 9.319 kr. Þessi hækkun er áætluð ígildi 14,3% hækkunar taxtakaups verkamanna.

3. Þann 1. mars 1978 hækkuðu mánaðarlaun verkamanna um 6,93%, eftir að áðurgildandi laun höfðu verið lækkuð um 1.590 kr. Hækkun þessi nam helmingi hækkunar verðbótavísitölu og verðbótaauka. Samkvæmt lögum nr. 3/1978 var frá 1. mars einnig greiddur verðbótaviðauki sem fór lækkandi eftir því sem heildarlaun hækkuðu og dó út við kr. 169.000 heildarmánaðarlaun. Tekjuáhrif almennra verðbóta og verðbótaviðauka frá 1. mars eru áætluð 6% hjá verkamönnum.

4. Þann 1. júní 1978 hækkuðu laun verkafólks um 6,4% vegna almennra verðbóta. Við þá hækkun bættist grunnkaupshækkun kr. 5.000 á mánuði, sem gerði kr. 5.603 með verðbótum. Ofan á mánaðarlaun þannig reiknuð var síðan greiddur verðbótaviðauki skv. lögum nr. 3/1978 og 63/1978. Hækkun dagvinnulauna verkamanna er alls talin um 22,5% frá 1. júní. Tekjuáhrif eru nokkru minni eða um 18%, þar sem verðbótaviðauki lagðist ekki á yfirvinnu- og vaktavinnuálög.

5. Þann 1. september 1978 hækkuðu grunnlaun um kr. 4.000 á mánuði, sem urðu kr. 4.992 með verðbótum. Frá sama tíma féllu úr gildi lög nr. 3/1978 og 63/1978 og var greiðslu verðbótaviðauka því hætt, en greiðsla verðbóta miðuð við óskerta verðbótavísitölu, 142,29 stig, sem gilt hefði frá 1. júní ef ekki hefði komið til fyrrnefndrar lagasetningar. Þeirri hækkun verðbóta sem að óbreyttu hefði orðið 1. september var hins vegar eytt með niðurfærslu verðlags sem fólst í auknum niðurgreiðslum og niðurfellingu söluskatts á matvörum, sbr. lög nr. 96 frá 8. sept. 1978.

Í þessum lögum er einnig ákvæði um að hámark verðbóta á mánaðarlaun fyrir dagvinnu skuli miðast við laun sem voru kr. 200.000 miðað við verðbótavísitölu þá er gilti 1. desember 1977.
Tekjuáhrif launabreytinganna 1. sept. 1978 eru áætluð 7,6% hjá verkamönnum, 5,7% hjá verkakonum og 11,1% hjá iðnaðarmönnum, öðrum en ákvæðisvinnumönnum.
Samkvæmt framansögðu er áætlað að kauptaxtar verkamanna hafi hækkað um 50,1% frá 3. ársfj. 1977 til 3. ársfj. 1978. Á sama tímabili hækkaði gr. tímakaup verkamanna úr kr. 700,72 í kr. 1039,55 eða um 48,4% samkvæmt úrtaki Kjararannsóknarnefndar.
Í töflum 1.1 til 1.3 er gefið yfirlit um hlutfallslega skiptingu vinnutíma verkafólks á 3. ársfj. 1972 - 1978. Fram kemur að á þessu tímabili hefur hlutur yfirvinnu í heildarvinnutíma ekki verið minni en nú gerist hjá verka- og iðnaðarmönnum, en hjá verkakonum helst hann svipaður og jafnan áður.

Tafla 1.1

Hlutfallsleg skipting vinnutíma verkamanna á 3. ársfjórðungi 1972 - 1978.

	Dvt. %	Evt. %	Nvt. %
3. ársfj. 1972	74,5	12,8	12,7
3. " 1973	71,3	13,3	15,4
3. " 1974	73,0	12,4	14,6
3. " 1975	75,1	13,4	11,5
3. " 1976	73,1	13,6	13,3
3. " 1977	74,1	13,0	12,9
3. " 1978	77,4	11,7	10,9

Tafla 1.2

Hlutfallsleg skipting vinnutíma verkakvenna á 3. ársfjórðungi 1972 - 1978.

	Dvt. %	Evt. %	Nvt. %
3. ársfj. 1972	93,3	4,2	2,5
3. " 1973	91,9	4,9	3,2
3. " 1974	91,4	5,1	3,5
3. " 1975	92,5	4,9	2,6
3. " 1976	91,6	4,5	3,9
3. " 1977	91,4	4,3	4,3
3. " 1978	91,2	4,1	4,7

Tafla 1.3

Hlutfallsleg skipting vinnutíma iðnaðarmanna á 3. ársfjórðungi 1972 - 1978.

	Dvt. %	Evt. %	Nvt. %
3. ársfj. 1972	77,8	11,1	11,1
3. " 1973	74,9	12,0	13,1
3. " 1974	75,6	10,8	13,6
3. " 1975	75,6	10,5	13,9
3. " 1976	74,7	11,6	13,7
3. " 1977	76,1	10,3	13,6
3. " 1978	78,2	10,1	11,7

Línurit 1.1

Hlutfallsleg skipting vinnutíma verkafólks og iðnaðarmanna á 3. ársfjórðungi 1966 - 1978.

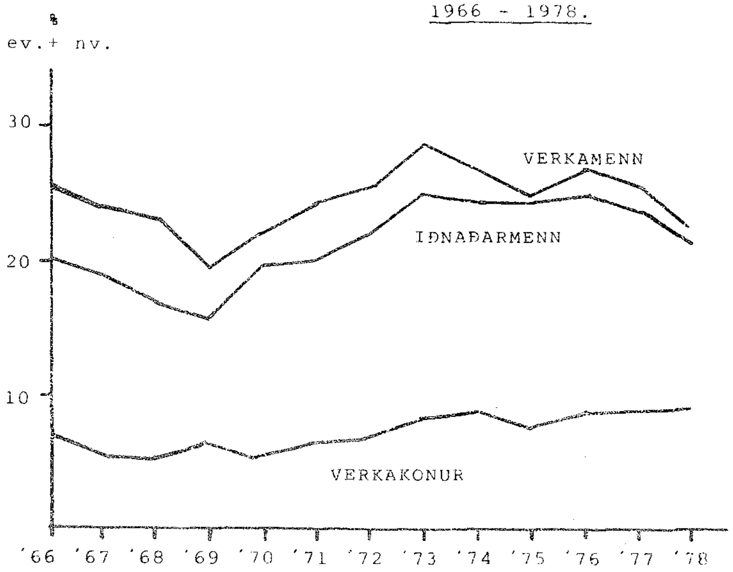

Línurit 1.1 sýnir hvernig skiptingu vinnutímans hefur verið háttað á 3. ársfjórðungi undanfarandi ár. Lóðrétti ás myndarinnar sýnir hlutfall yfirvinnu af heildarvinnutímanum, en lárétti ásinn 3. ársfjórðung 1966 - 1978.

Tafla 1.4 Meðaltöl vikulegs fjölda vinnustunda verkafólks og iðnaðarmanna 1974 - 1978.

	Verkamenn	Verkakonur	Iðnaðarmenn	Verkaf.og iðnaðarm.
Vog	48,7	17,2	34,1	100
Ársmeðaltal 1974	54,5	43,5	52,6	52,0
Ársmeðaltal 1975	52,3	43,1	51,7	50,5
1. ársfj. 1976	52,9	43,2	50,7	50,5
2. " 1976	54,0	43,9	51,9	51,5
3. " 1976	55,4	44,4	53,1	52,7
4. " 1976	53,6	43,6	52,2	51,4
Ársmeðaltal 1976	54,0	43,8	52,0	51,6
1. ársfj. 1977	52,0	43,3	51,5	50,3
2. " 1977	47,0	41,9	46,3	45,9
3. " 1977	54,1	43,9	52,1	51,7
4. " 1977	51,7	43,4	51,2	50,1
Ársmeðaltal 1977	51,2	43,1	50,3	49,5
1. ársfj. 1978	50,0	43,0	50,0	48,8
2. " 1978	53,2	45,0	51,6	51,2
3. " 1978	52,0	43,8	50,4	50,0

Tafla 1.4 sýnir meðaltöl vikulegra greiddra stunda verkafólks og iðnaðarmanna. Af töflunni kemur fram að vinnutími verkamanna var að meðaltali 52.0 stundir á nýliðnum 3ja ársfjórðungi. Hjá verkakonum var sambærileg tala 43.8 stundir og 50.4 stundir hjá iðnaðarmönnum. Töluverð stytting hefir orðið á vinnutíma verka- og iðnaðarmanna frá fyrra ári eða um 2,1 stund hjá verkamönnum og 1,7 stund hjá iðnaðarmönnum. Vinnutími þessarra hópa hefur ekki orðið styttri á 3ja ársfjórðungi frá 1974, en þá hófust þessar mælingar. Samanveginn vinnutími hópanna þriggja var 50,0 stundir á 3. ársfjórðungi í ár, 51.7 stundir á 3. ársfjórðungi í fyrra, 52.7 stundir á árinu 1976, 51.2 stundir á árinu 1975 og 51.7 stundir á 3. ársfjórðungi 1974.

Ársfjórðungsmeðaltöl fyrir vikulegan fjölda vinnustunda verkafólks og iðnaðarmanna 1975-1978.

Línurit 1.2

Tafla 2.1 — Tímakaupstafla - 3. ársfj. 1978.

Verkamenn

	Heildar-vinnust. þús.	Vog	Tímak. í dagv. kr.	Helgid. álag kr.	Eftirv. álag kr.	Næturv. álag kr.	Meðal-tímak. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Alm. verkamannav.							
Fiskvinna	53	6	973,02	-	57,32	97,62	1127,96
Hafnarvinna	82	19	1027,88	-	41,26	50,67	1119,81
Pakkhúsvinna	39	7	1031,51	-	50,72	63,20	1145,43
Lyftaravinna	50	2	1047,67	-	42,72	59,48	1149,87
Byggingarvinna	26	25	1033,23	-	78,62	91,33	1203,18
Afgreiðslustörf*	20	11	995,36	-	19,84	105,21	1120,41
Bæjarvinna	49	11	1015,80	-	65,31	62,62	1143,73
Verksmiðjuvinna	133	10	1056,09	-	34,61	64,61	1155,31
Slippvinna	27	2	1023,99	-	50,45	119,65	1193,39
Ýmis alm. vinna	44	7	992,56	-	64,83	78,26	1135,65
Vegið meðaltal	523	100	1021,93	-	53,71	76,72	1152,36
Aðstoð v/fagvinnu							
Málmsmíðar	34	35	1007,14	-	65,78	87,50	1160,42
Trésmíðar	25	38	1098,80	-	65,70	67,31	1231,81
Bifr.sm.og viðg.	18	27	1105,84	-	49,93	109,44	1265,21
Vegið meðaltal	77	100	1068,62	-	61,47	85,75	1215,84
Vélstjórn							
Bílstjórar	140	80	1092,00	-	48,55	137,20	1277,75
Ýtu-og kranastj.	21	20	1110,98	-	76,82	126,67	1314,47
Vegið meðaltal	161	100	1095,80	-	54,20	135,09	1285,09
Samanvegið							
Alm. verkamannav.	523	71	1021,93	-	53,71	76,72	1152,36
Aðstoð v/fagvinnu	77	14	1068,62	-	61,47	85,75	1215,84
Vélstjórn	161	15	1095,80	-	54,20	135,09	1285,09
	761	100	1039,55	-	54,87	86,74	1181,16

* Aðallega vinna bensínafgreiðslumanna.

Tafla 2.2 Vinnutímatafla - 3. ársfj. 1978.

Verkamenn

	Vog	Dvt.	Evt.	Nvt.	Meðal-vinnust.
	1.	2.	3.	4.	5.
Alm. verkamannav.					
Fiskvinna	6	40,0	7,1	7,7	54,8
Hafnarvinna	19	40,0	4,6	2,7	47,3
Pakkhúsvinna	7	40,0	5,4	4,3	49,7
Lyftaravinna	2	40,0	5,0	4,3	49,3
Byggingarvinna	25	40,0	9,6	7,8	57,4
Afgreiðslustörf	11	40,0	2,1	6,7	48,8
Bæjarvinna	11	40,0	5,9	2,1	48,0
Verksmiðjuvinna	10	40,0	3,4	4,0	47,4
Slippvinna	2	40,0	6,3	10,0	56,3
Ýmis alm. vinna	7	40,0	6,7	8,1	54,8
Vegið meðaltal	100	40,0	6,0	5,4	51,4
Aðstoð v/fagvinnu					
Málmsmiðar	35	40,0	7,1	8,5	55,6
Trésmiðar	38	40,0	6,8	2,8	49,6
Bifr.sm.og viðg.	27	40,0	4,1	4,9	49,0
Vegið meðaltal	100	40,0	6,2	5,3	51,5
Vélstjórn					
Bílstjórar	80	40,0	5,0	9,1	54,1
Ýtu-og kranastj.	20	40,0	8,5	9,9	58,4
Vegið meðaltal	100	40,0	5,7	9,3	55,0
Samanvegið					
Alm. verkamannav.	71	40,0	6,0	5,4	51,4
Aðstoð v/fagvinnu	14	40,0	6,2	5,3	51,5
Vélstjórn	15	40,0	5,7	9,3	55,0
	100	40,0	6,0	6,0	52,0

Tafla 2.3 Tímakaupstafla - 3. ársfj. 1978.

Iðnaðarmenn

	Heildar- vinnust. þús.	Vog	Tímak. í dagv. kr.	Helgid. álag kr.	Eftirv. álag kr.	Næturv. álag kr.	Meðal- tímak. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Tímavinna							
Skipasm. og viðg.	15	3	1419,52	-	47,24	60,95	1527,71
Málmsmíðar	68	25	1239,21	-	69,16	118,55	1426,92
Trésmíðar	27	10	1273,13	-	86,98	50,07	1410,18
Húsgagnagerð	18	16	1273,52	-	63,18	19,03	1355,73
Flugvirkjun*	.	2	1770,00	-	55,00	200,00	2025,00
Bifr.sm.og viðg.	21	17	1392,56	-	56,96	76,90	1526,42
Rafvirkjun	26	10	1279,41	-	74,13	146,00	1499,54
Brauð-og kökugerð	9	4	1202,40	-	71,20	227,07	1500,67
Prentun og bókagerð	30	13	1400,47	-	-	306,83	1707,30
Vegið meðaltal	214	100	1313,70	-	58,56	120,16	1492,42

Tafla 2.4 Vinnutímatafla - 3. ársfj. 1978.

Iðnaðarmenn

	Vog	Dvt.	Evt.	Nvt.	Meðal- vinnust.
	1.	2.	3.	4.	5.
Skipasm. og viðg.	3	40,0	5,4	4,0	49,4
Málmsmíðar	25	40,0	5,8	6,9	52,7
Trésmíðar	10	40,0	8,2	2,4	50,6
Húsgagnagerð	16	40,0	5,7	0,8	46,5
Flugvirkjun*	2	40,0	2,6	6,9	49,5
Bifr.sm.og viðg.	17	40,0	2,6	2,7	45,3
Rafvirkjun	10	40,0	7,0	9,4	56,4
Brauð-og kökugerð	4	40,0	6,8	8,1	54,9
Prentun og bókagerð	13	40,0	-	12,0	52,0
Vegið meðaltal	100	40,0	4,8	5,6	50,4

* Áætlað.

Tafla 2.5 — Tímakaupstafla - 3. ársfj. 1978.

Verkakonur

	Heildar-vinnust. þús.	Vog	Tímak. í dagv. kr.	Helgid. álag kr.	Eftirv. álag kr.	Næturv. álag kr.	Meðal-tímak. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Fiskvinna	78	15	950,08	-	46,90	72,40	1069,38
Afgreiðslustörf*	.	10	881,00	.	14,00	60,00	955,00
Verksmiðjuvinna	102	43	918,16	-	27,04	8,77	953,97
Bæjarvinna	3	1	863,30	-	34,68	9,32	907,30
Brauð-og kökugerð	17	2	906,12	-	17,49	64,04	987,65
Fatasaumur	24	19	997,97	-	4,21	2,39	1004,57
Prentun og bókagerð	13	6	1092,67	-	-	95,91	1188,58
Ýmis alm. vinna	20	4	921,10	-	62,03	2,04	985,17
Vegið meðaltal	257	100	944,19	-	24,04	28,30	996,53

Tafla 2.6 — Vinnutímatafla - 3. ársfj. 1978.

Verkakonur

	Vog	Dvt.	Evt.	Nvt.	Meðal-vinnust.
	1.	2.	3.	4.	5.
Fiskvinna	15	40,0	5,3	5,2	50,5
Afgreiðslustörf*	10	40,0	0,8	4,8	45,6
Verksmiðjuvinna	43	40,0	0,9	1,2	42,1
Bæjarvinna	1	40,0	3,5	2,0	45,5
Brauð-og kökugerð	2	40,0	1,4	3,4	44,8
Fatasaumur	19	40,0	0,4	0,0	40,4
Prentun og bókagerð	6	40,0	-	4,8	44,8
Ýmis alm. vinna	4	40,0	6,0	0,8	46,8
	100	40,0	1,6	2,2	43,8

* Áætlað.

Tafla 2.7 — Tímakaupstafla - 3. ársfj. 1978.

Verslunarmenn

	Heildar- vinnust. þús.	Tímak. í dagv. kr.	Helgid. álag kr.	Eftirv. álag kr.	Næturv. álag kr.	Meðal- tímak. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Afgreiðslustörf í matvöruverslunum	11	1101,98	-	3,76	67,80	1173,54

Tafla 2.8 — Vinnutímatafla - 3. ársfj. 1978.

Verslunarmenn

	Dvt.	Evt.	Nvt.	Meðal- vinnust.
	1.	2.	3.	4.
Afgreiðslustörf í matvöruverslunum	40,0	3,4	1,2	44,6

Tafla 2.9 — Tímakaupstafla - 3. ársfj. 1978.

Verslunarkonur

	Heildar- vinnust. þús.	Tímak. í dagv. kr.	Helgid. álag kr.	Eftirv. álag kr.	Næturv. álag kr.	Meðal- tímak. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Afgreiðslustörf í matvöruverslunum	89	959,91	-	22,51	23,19	1005,61

Tafla 2.10 — Vinnutímatafla - 3. ársfj. 1978.

Verslunarkonur

	Dvt.	Evt.	Nvt.	Meðal- vinnust.
	1.	2.	3.	4.
Afgreiðslustörf í matvöruverslunum	40,0	2,4	1,1	43,5

Tímakaup - Kaupmáttur.

Töflur 3.1, 3.2 og 3.3 sýna greitt tímakaup verkamanna, verkakvenna og iðnaðarmanna samkvæmt úrtaki Kjararannsóknarnefndar, allar tölur eru án orlofs.

Tafla 3.4 sýnir vísitölu framfærslukostnaðar og vísitölu vöru og þjónustu. Ársmeðaltal 1971 er sett = 100.

Töflur 3.5, 3.6 og 3.7 sýna kaupmátt greidds tímakaups verkamanna, verkakvenna og iðnaðarmanna miðað við vísitölu framfærslukostnaðar annars vegar og vísitölu vöru og þjónustu hins vegar.

Vegna samanburðar á kaupmætti fyrir og eftir 1. ársfj. 1972 skal það undirstrikað, að hér er um að ræða kaupmátt tímakaups og virkar því vinnutímastyttingin til hækkunar, sem ekki hefði verið ef miðað hefði verið við vikukaup.

Eins og töflur 3.5, 3.6 og 3.7 sýna, hafa orðið miklar sveiflur í kaupmætti á liðnum árum. Kaupmáttur tímakaups verkamanna óx á árinu 1972 um 17.4% miðað við vísitölu framfærslukostnaðar, en verulegur hluti þessarar kaupmáttaraukningar eða 10.5% var til kominn vegna vinnutímastyttingarinnar 1/1 1972. Á árinu 1973 hélst kaupmáttur svipaður og á árinu 1972, en náði hámarki á fyrri hluta ársins 1974. Kaupmáttur greidds tímakaups lækkaði síðan verulega á árinu 1975 og enn nokkuð á árinu 1976. Í kjölfar kjarasamninga frá 22. júní 1977 jókst kaupmáttur tímakaups verulega og meðalkaupmáttur tímakaups var það ár sá hæsti sem mælst hefur eftir 1974.

Á 3. ársfjórðungi 1978 hækkaði vísitala framfærslukostnaðar um 9.0% frá 2. ársfjórðungi ársins. Vísitala vöru og þjónustu hækkaði á sama tíma um 9.5%. Hins vegar hækkaði greitt tímakaup hjá verkamönnum um 13.5%, hjá iðnaðarmönnum um 12.1% og um 15.3% hjá verkakonum. Af þessum tölum er ljóst að töluverð kaupmáttaraukning hefur orðið frá 2. ársfjórðungi og reyndar er kaupmáttur á 3. ársfjórðungi með þeim hæsta sem þekkst hefur og kaupmáttur tímakaups verkakvenna hefur t. d. aldrei mælst meiri.

TÍMAKAUP

VERKAMENN

Tafla 3.1		Tímak. í dagv. kr.	Meðaltímakaup án hd. kr.	Meðaltímakaup m.hd. kr.	Hlutfallsleg breyting 1. %	Hlutfallsleg breyting 2. %	Hlutfallsleg breyting 3. %
		1.	2.	3.	4.	5.	6.
1963		32.50	38.75	-	-	-	-
1964		41.25	48.60	-	26.9	25.4	-
1965		49.00	57.87	-	18.8	19.1	-
1966		58.82	68.82	70.20	20.0	18.9	-
1967		62.40	72.07	73.82	6.1	4.7	5.2
1968		66.12	76.19	78.28	6.0	5.7	6.0
1969		76.83	86.37	88.92	16.2	13.4	13.6
1970		93.98	106.36	108.80	22.3	23.1	22.4
1971		107.12	121.71	124.45	14.0	14.4	14.4
1972		139.02	160.14	163.35	29.8	31.6	31.3
1973		172.90	202.81	207.17	24.4	26.6	26.8
1974		266.47	311.71	320.23	54.1	53.7	54.6
1975	1. ársfj.	308.85	348.58	362.37	2.8	- 0.4	0.8
	2. "	342.33	392.28	408.04	10.8	12.5	12.6
	3. "	368.00	420.04	420.04	7.5	7.1	2.9
	4. "	384.38	442.15	453.21	4.5	5.3	7.9
	Ársm.t.	350.89	400.77	410.92	31.7	28.6	28.3
1976	1. ársfj.	411.34	466.28	469.92	7.0	5.5	3.7
	2. "	440.89	511.08	539.14	7.2	9.6	14.7
	3. "	471.81	547.22	547.22	7.0	7.1	1.5
	4. "	511.06	588.59	593.08	8.3	7.6	8.4
	Ársm.t.	458.78	528.29	437.34	30.7	31.8	30.8
1977	1. ársfj.	538.65	609.34	609.34	5.4	3.5	2.7
	2. "	577.34	642.70	678.67	7.2	5.5	11.4
	3. "	700.72	806.95	806.95	21.4	25.6	18.9
	4. "	754.32	854.35	861.22	7.6	5.9	6.7
	Ársm.t.	642.76	728.34	739.05	40.1	37.9	37.5
1978	1. ársfj.	832.08	930.21	957.23	10.3	8.9	11.1
	2. "	915.95	1051.93	1090.68	10.1	13.1	13.9
	3. "	1039.55	1181.16	1181.16	13.5	12.3	8.3

TÍMAKAUP

VERKAKONUR

Tafla 3.2		Tímak. í dagv. kr.	Meðaltímakaup án hd. kr.	Meðaltímakaup m.hd. kr.	Hlutfallsleg breyting 1. %	Hlutfallsleg breyting 2. %	Hlutfallsleg breyting 3. %
		1.	2.	3.	4.	5.	6.
1966		47,04	49,62	50,86	-	-	-
1967		52,20	54,31	55,88	11,0	9,5	9,9
1968		55,04	57,21	59,32	5,4	5,3	6,2
1969		63,94	66,55	69,06	16,2	16,3	16,4
1970		79,41	82,04	84,61	24,2	23,3	22,5
1971		91,02	94,81	97,66	14,6	15,6	15,4
1972		119,74	125,33	128,44	31,6	32,2	31,5
1973		144,95	152,73	156,70	21,1	21,9	22,0
1974	1. ársfj.	197,36	212,95	214,96	22,2	23,8	21,3
	2. "	215,68	226,02	247,38	9,3	6,1	15,1
	3. "	217,76	228,12	228,12	1,0	1,0	- 7,8
	4. "	238,55	255,49	263,55	9,5	12,0	15,5
	Ársm.t.	217,34	230,65	238,50	49,9	51,0	52,2
1975	1. ársfj.	245,12	253,99	265,60	2,8	- 0,6	0,8
	2. "	280,44	292,20	307,14	14,4	15,0	15,6
	3. "	307,28	321,51	321,51	9,6	10,0	4,7
	4. "	323,86	341,37	351,74	5,4	6,2	9,4
	Ársm.t.	289,18	302,27	311,50	33,1	31,1	30,6
1976	1. ársfj.	343,67	362,07	365,23	6,1	6,1	3,8
	2. "	371,11	394,38	430,32	8,0	8,9	17,8
	3. "	399,12	423,96	423,96	7,5	7,3	- 1,5
	4. "	431,15	454,58	458,76	8,0	7,2	8,2
	Ársm.t.	386,26	408,75	419,57	33,6	35,2	34,7
1977	1. ársfj.	456,52	477,16	477,16	5,9	5,0	4,0
	2. "	492,01	509,34	552,77	7,8	6,7	15,8
	3. "	606,27	638,44	638,44	23,2	25,3	15,5
	4. "	653,31	691,92	700,50	7,8	8,4	9,7
	Ársm.t.	552,03	579,22	592,22	42,9	41,7	41,1
1978	1. ársfj.	734,24	765,07	790,23	12,4	10,6	12,8
	2. "	817,34	870,95	909,20	11,3	13,8	15,1
	3.	944,19	996,53	996,53	15,3	14,4	9,6

TÍMAKAUP

IÐNAÐARMENN

Tafla 3.3		Tímak. í dagv. kr.	Meðaltímakaup án hd. kr.	Meðaltímakaup m.hd. kr.	Hlutfallsleg breyting 1. %	Hlutfallsleg breyting 2. %	Hlutfallsleg breyting 3. %
		1.	2.	3.	4.	5.	6.
1963		42,50	46,70	48,00	-	-	-
1964		52,35	58,85	60,50	23,2	26,0	26,0
1965		62,60	72,40	74,42	19,6	23,0	23,0
1966		77,66	88,67	90,82	24,1	22,5	22,0
1967		81,38	92,24	94,63	4,8	4,0	4,2
1968		85,76	95,80	98,88	5,4	3,9	4,5
1969		96,53	106,24	109,85	12,6	10,9	11,1
1970		120,85	133,50	137,05	25,2	25,7	24,8
1971		142,46	159,05	163,74	17,9	19,1	19,5
1972		181,68	206,48	211,42	27,5	29,8	29,1
1973		226,45	260,67	267,59	24,6	26,2	26,6
1974		362,48	420,27	433,61	60,1	61,2	62,0
1975	1. ársfj.	406,05	454,92	475,16	1,8	- 1,1	0,2
	2. "	447,38	514,68	536,40	10,2	13,1	12,9
	3. "	491,07	575,42	575,42	9,8	11,8	7,3
	4. "	515,76	596,25	614,18	5,0	3,6	6,7
	Ársm.t.	465,07	535,32	550,29	28,3	27,4	26,9
1976	1. ársfj.	546,50	614,51	620,83	6,0	3,0	1,1
	2. "	589,74	678,21	727,49	7,9	10,4	17,2
	3. "	621,38	716,90	716,90	5,4	5,7	- 1,5
	4. "	677,14	775,04	782,38	9,0	8,1	9,1
	Ársm.t.	608,69	696,17	711,90	30,9	30,0	29,4
1977	1. ársfj.	717,07	816,58	816,58	5,9	5,4	4,4
	2. "	762,49	833,87	896,50	6,3	2,1	9,8
	3. "	923,67	1061,81	1061,81	21,1	27,3	18,4
	4. "	984,45	1116,74	1127,93	6,6	5,2	6,2
	Ársm.t.	846,92	957,25	975,71	39,1	37,5	37,1
1978	1. ársfj.	1077,96	1208,00	1248,76	9,5	8,2	10,7
	2. "	1172,07	1336,58	1393,45	8,7	10,6	11,6
	3. "	1313,70	1492,42	1492,42	12,1	11,7	7,1

VÍSITÖLUR 1971 = 100	Vísitölurnar eru hér reiknaðar út sem ársmeðaltal og ársfjórðungsmeðaltal, miðað við stöðu þeirra í miðjum mánuði.			
Tafla 3.4	Framf. kostn.	Vörur og þjónusta	Hækkun % 1.	2.
	1.	2.	3.	4.
1963	40,5	38,0	-	-
1964	48,3	45,4	19,3	19,5
1965	51,7	48,7	7,0	7,3
1966	57,2	54,9	10,6	12,7
1967	59,2	56,8	3,5	3,5
1968	68,3	65,7	15,4	15,7
1969	83,1	81,5	21,7	24,0
1970	94,0	93,2	13,2	14,4
1971	100,0	100,0	6,3	7,3
1972	110,4	114,4	10,4	14,4
1973	134,9	142,7	22,1	24,6
1974 1. ársfj.	164,6	174,4	10,5	11,3
2. "	184,7	194,9	12,2	11,8
3. "	197,8	205,7	7,1	5,5
4. "	224,5	236,6	13,5	15,0
Ársm.t.	192,9	202,9	43,0	42,2
1975 1. ársfj	250,2	262,6	12,4	11,0
2. "	279,6	294,0	11,8	12,0
3. "	300,7	320,7	7,5	9,1
4. "	319,0	341,9	6,1	6,6
Ársm.t.	287,3	304,7	48,9	50,2
1976 1. ársfj.	333,3	356,4	4,5	4,0
2. "	370,5	395,9	11,2	11,1
3. "	395,5	424,1	6,7	7,1
4. "	419,9	451,7	6,2	6,5
Ársm.t.	379,8	407,0	32,2	33,6
1977 1. ársfj.	447,0	481,3	6,5	6,6
2. "	474,3	505,6	6,1	5,0
3. "	504,5	540,0	6,4	6,8
4. "	556,0	596,9	10,2	10,5
Ársm.t.	495,4	531,0	30,4	30,5
1978 1. ársfj.	618,8	666,2	11,3	11,6
2. "	688,3	735,0	11,2	10,3
3.	750,3	804,7	9,0	9,5

Línurit 3.1 Greitt tímakaup í dagvinnu.

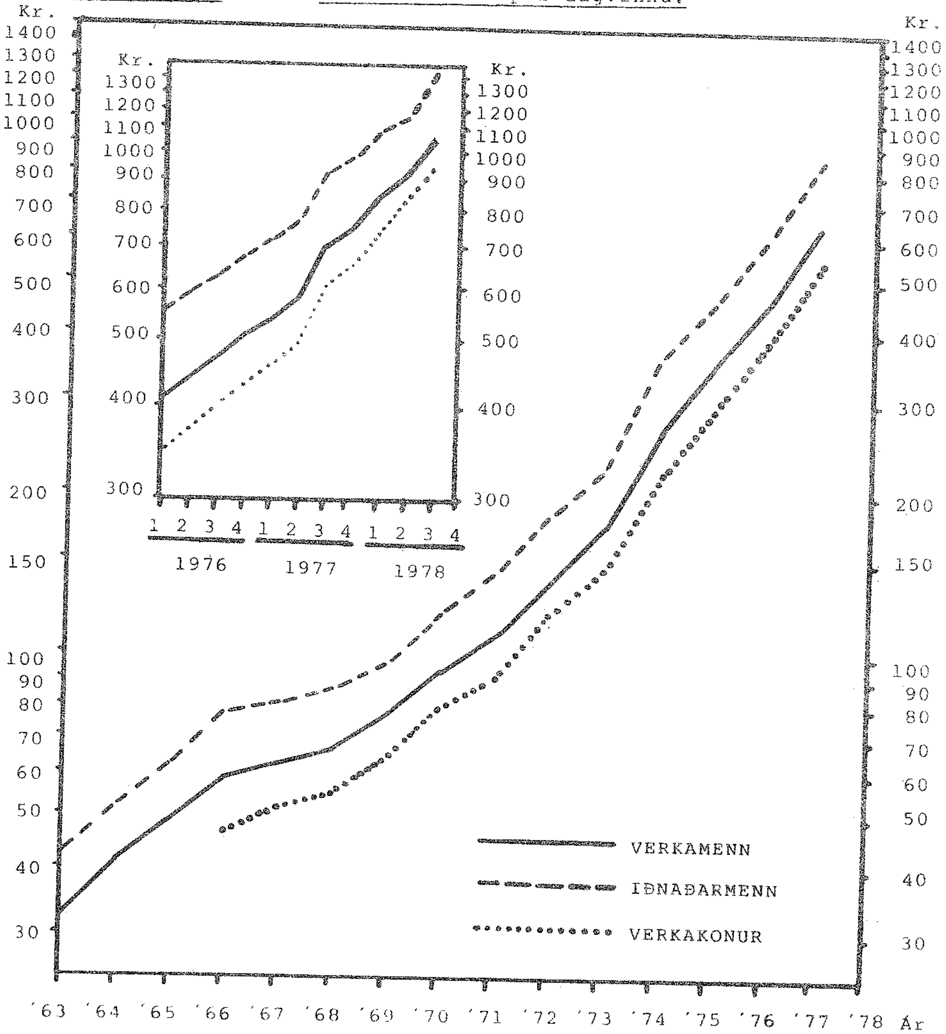

(skali lin x log)

Línurit 3.2 Meðaltímakaup án helgidagaálags.

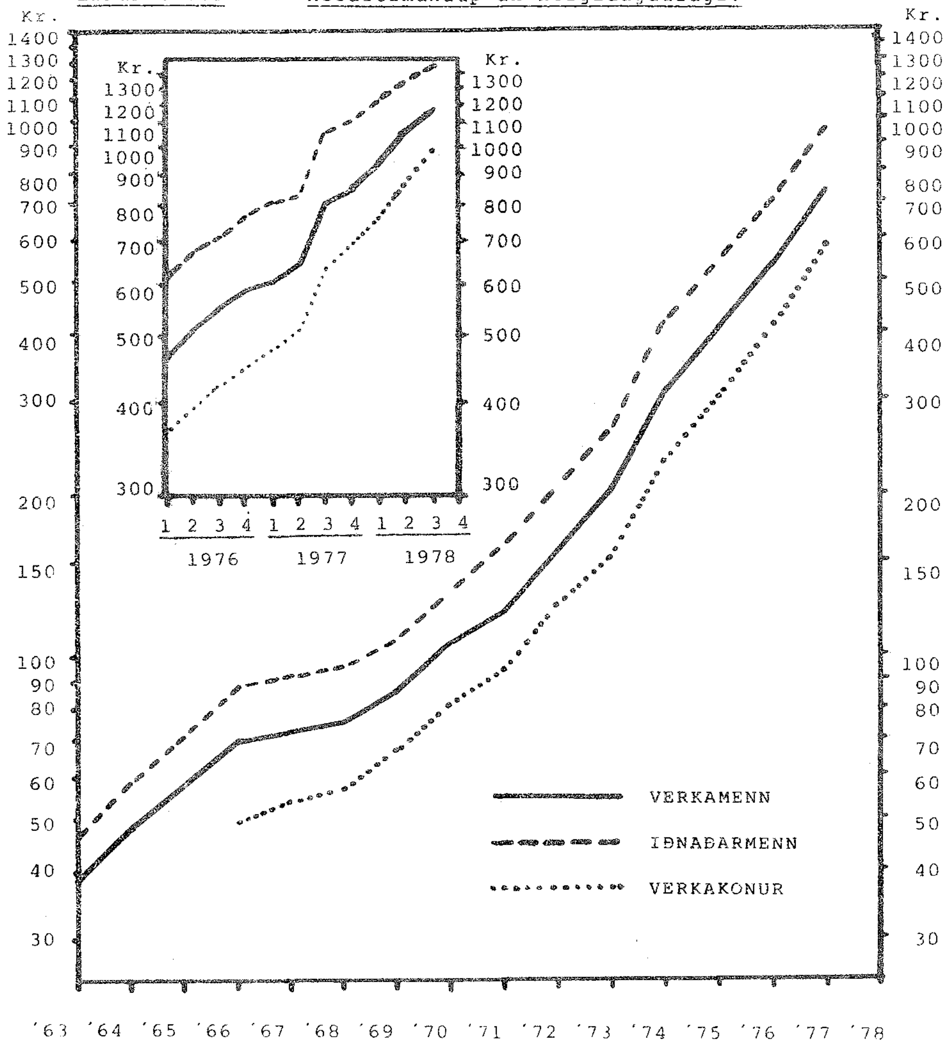

KAUPMÁTTUR

VERKAMENN

Tafla 3.5		Kaupm. miðað við vísit.framf.kostn.		Kaupm. miðað við vísit.v.og þjón.	
		tímak. í dagv.	meðaltk. án hd.	tímak. í dagv.	meðaltk. án hd.
		1.	2.	3.	4.
1963		74,8	78,5	79,7	83,7
1964		79,7	82,6	84,8	87,9
1965		88,4	91,9	93,8	97,5
1966		96,0	98,8	100,0	102,9
1967		98,5	100,0	102,6	104,2
1968		90,3	91,7	93,9	95,3
1969		86,3	85,4	88,0	87,1
1970		93,3	93,0	93,9	93,6
1971		100,0	100,0	100,0	100,0
1972		117,6	119,2	113,5	115,0
1973		119,6	123,5	113,1	116,8
1974	1. ársfj.	130,4	132,2	123,0	124,8
	2. "	134,4	141,7	127,4	134,3
	3. "	127,3	130,3	122,4	125,3
	4. "	124,9	128,0	118,5	121,5
	Ársm.t.	129,0	132,8	122,6	126,2
1975	1. ársfj.	115,2	114,5	109,8	109,1
	2. "	114,3	115,3	108,7	109,6
	3. "	114,2	114,8	107,1	107,6
	4. "	112,5	113,9	105,0	106,3
	Ársm.t.	114,0	114,6	107,5	108,1
1976	1. ársfj.	115,2	114,9	107,7	107,5
	2. "	111,1	113,3	104,0	106,1
	3. "	111,4	113,7	103,9	106,0
	4. "	113,6	115,2	105,6	107,1
	Ársm.t.	112,8	114,3	105,2	106,6
1977	1. ársfj.	112,5	112,0	104,5	104,0
	2. "	113,6	111,3	106,6	104,4
	3. "	129,7	131,4	121,1	122,8
	4. "	126,7	126,3	118,0	117,6
	Ársm.t.	121,1	120,8	113,0	112,7
1978	1. ársfj.	125,5	123,5	116,6	114,7
	2. "	124,2	125,6	116,3	117,6
	3. "	129,3	129,3	120,6	120,6

Sjá línurit 3.3 og 3.4.

KAUPMÁTTUR

VERKAKONUR

Tafla 3.6		Kaupm. miðað við vísit.framf.kostn.		Kaupm. miðað við vísit. v.og þjón.	
		tímak. í dagv.	meðaltk. án hd.	tímak. í dagv.	meðaltk. án hd.
		1.	2.	3.	4.
1966		90,4	91,6	94,2	95,4
1967		97,0	96,8	101,1	100,9
1968		88,6	88,3	92,1	91,8
1969		84,5	84,5	86,1	86,1
1970		92,8	92,0	93,6	92,8
1971		100,0	100,0	100,0	100,0
1972		119,2	119,7	115,0	115,6
1973		118,1	119,4	111,6	112,9
1974	1. ársfj.	131,7	136,5	124,3	128,8
	2. "	128,3	129,1	121,6	122,3
	3. "	120,9	121,6	116,3	117,0
	4. "	116,7	120,0	110,8	113,9
	Ársm.t.	123,8	126,1	117,7	119,9
1975	1. ársfj.	107,6	107,1	102,6	102,0
	2. "	110,2	110,2	104,8	104,8
	3. "	112,3	112,8	105,3	105,7
	4. "	111,5	112,9	104,1	105,3
	Ársm.t.	110,6	111,0	104,3	104,6
1976	1. ársfj.	113,3	114,6	105,9	107,2
	2. "	110,0	112,2	103,0	105,1
	3. "	110,9	113,1	103,4	105,4
	4. "	112,8	114,2	104,9	106,2
	Ársm.t.	111,7	113,5	104,3	105,9
1977	1. ársfj.	112,2	112,6	104,2	104,6
	2. "	114,0	113,3	106,9	106,2
	3. "	132,0	133,5	123,3	124,7
	4. "	129,1	131,3	120,2	122,3
	Ársm.t.	122,4	123,3	114,2	115,1
1978	1. ársfj.	130,4	130,4	121,1	121,1
	2. "	130,5	133,5	122,2	125,0
	3. "	138,3	140,1	128,9	130,6

Sjá línurit 3.3 og 3.4.

KAUPMÁTTUR

IÐNAÐARMENN

Tafla 3.7		Kaupm. miðað við vísit.framf.kostn.		Kaupm. miðað við vísit.v.og þjón.	
		tímak. í dagv.	meðaltk. án hd.	tímak. í dagv.	meðaltk. án hd.
		1.	2.	3.	4.
1963		73,6	74,6	78,4	79,5
1964		76,0	78,7	80,8	83,7
1965		84,9	90,5	90,1	96,1
1966		95,3	99,8	99,3	104,0
1967		96,5	100,5	100,5	104,8
1968		88,1	91,1	91,6	94,7
1969		81,6	83,2	83,2	84,8
1970		90,2	89,3	90,8	90,7
1971		100,0	100,0	100,0	100,0
1972		115,5	117,6	111,5	113,5
1973		117,8	121,5	111,4	114,9
1974		131,9	137,0	125,4	130,2
1975	1. ársfj.	113,9	114,3	108,5	108,9
	2. "	112,3	115,7	106,8	110,1
	3. "	114,6	120,3	107,5	112,8
	4. "	113,5	117,5	105,9	109,6
	Ársm.t.	113,6	117,1	107,1	110,5
1976	1. ársfj.	115,1	115,9	107,7	108,4
	2. "	111,7	115,1	104,6	107,7
	3. "	110,3	114,0	102,9	106,3
	4. "	113,2	116,1	105,2	107,9
	Ársm.t.	112,5	115,3	105,0	107,5
1977	1. ársfj.	112,6	114,9	104,6	106,7
	2. "	112,8	110,5	105,9	103,7
	3. "	128,5	132,3	120,1	123,6
	4. "	124,3	126,3	115,8	117,6
	Ársm.t.	120,0	121,5	112,0	113,3
1978	1. ársfj.	122,3	122,7	113,6	114,0
	2. "	119,5	122,1	111,9	114,3
	3. "	122,9	125,1	114,6	116,6

Sjá línurit 3.3 og 3.4.

Kaupmáttur greidds tímakaups

Miðað við vísitölu framfærslukostnaðar

1971 = 100

Línurit 3.3

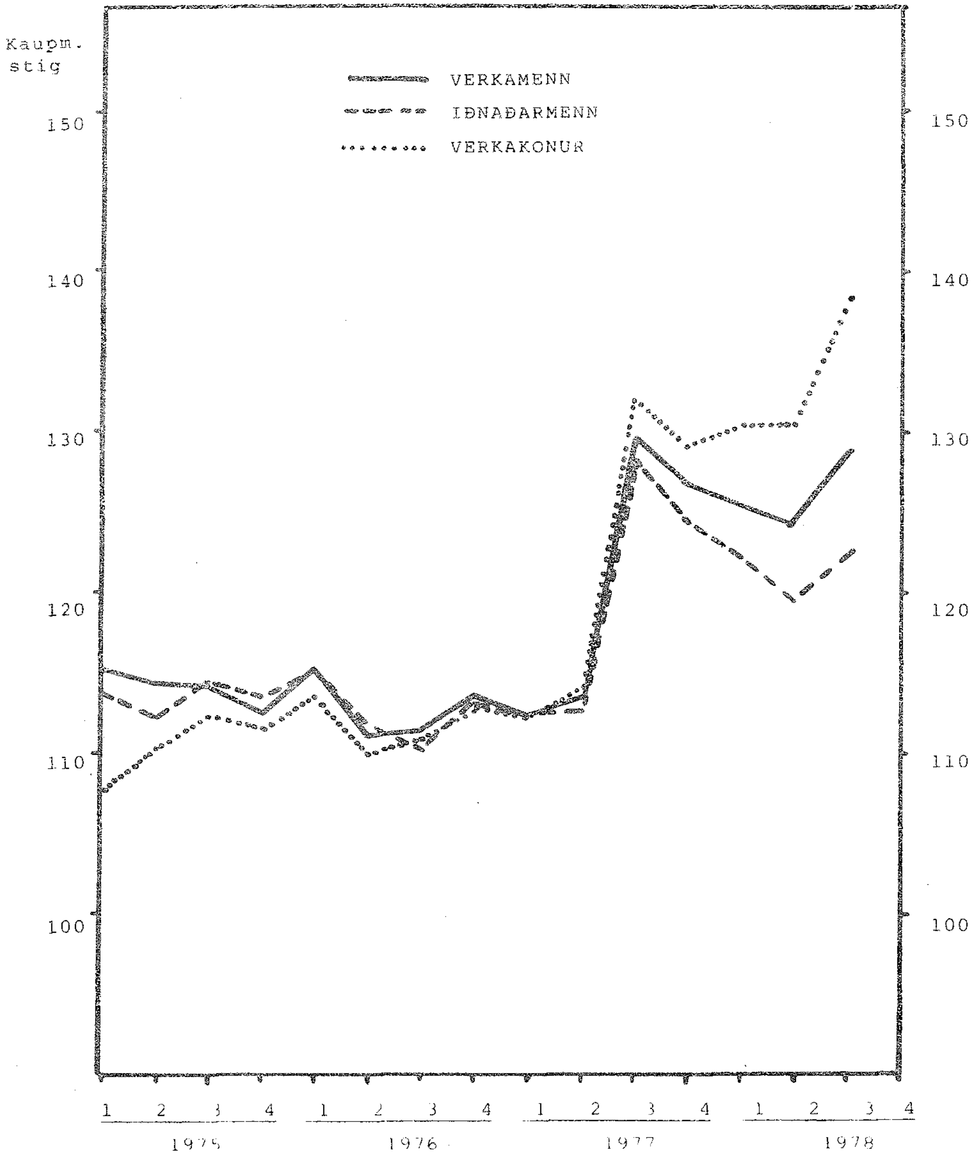

Sjá töflur 3.5, 3.6 og 3.7.

Kaupmáttur greidds tímakaups

Miðað við vísitölu vöru og þjónustu.

1971 = 100

Línurit 3.4

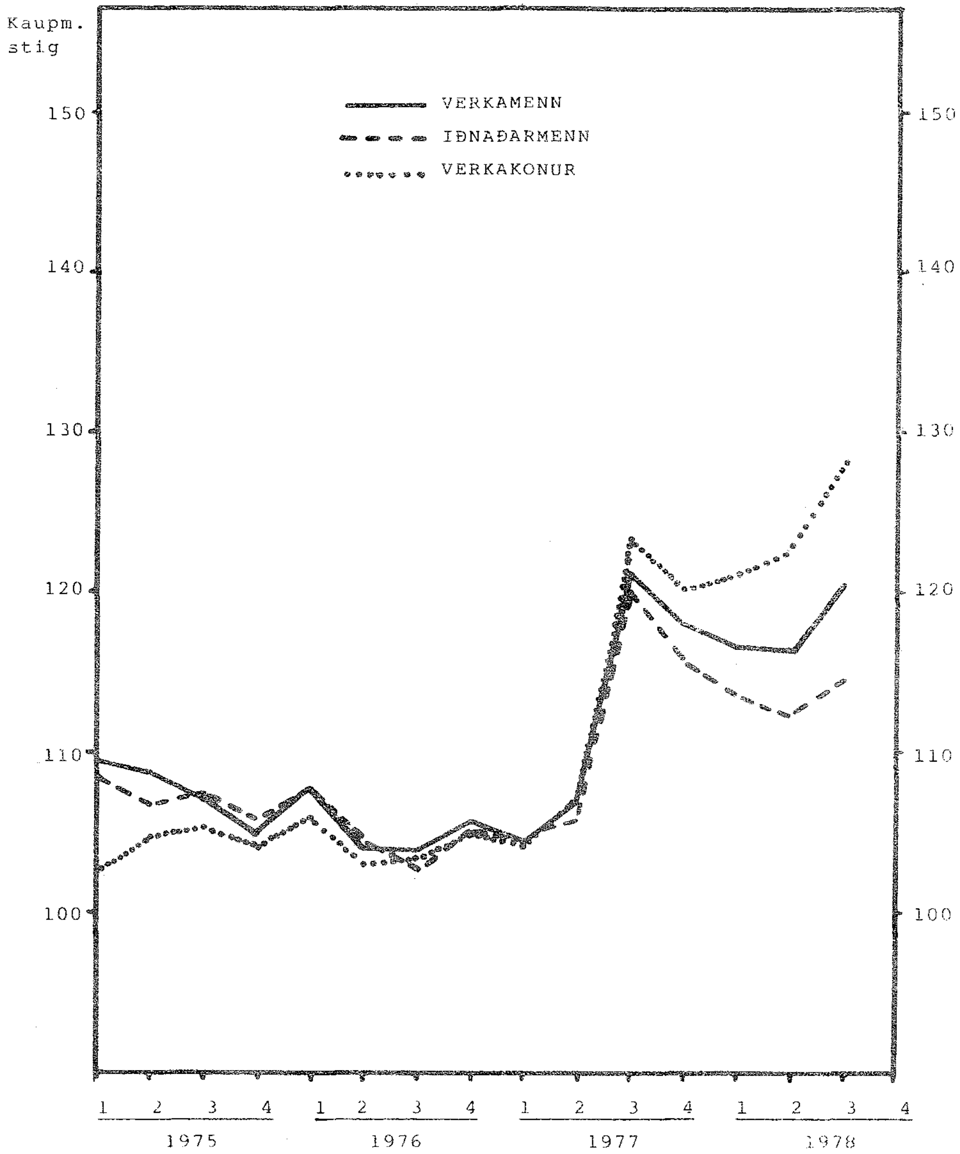

Sjá töflur 3.5, 3.6 og 3.7.

Kaupmáttur greidds tímakaups.

Ársmeðaltöl

Miðað við vísitölu framfærslukostnaðar.

1971 = 100

Línurit 3.5

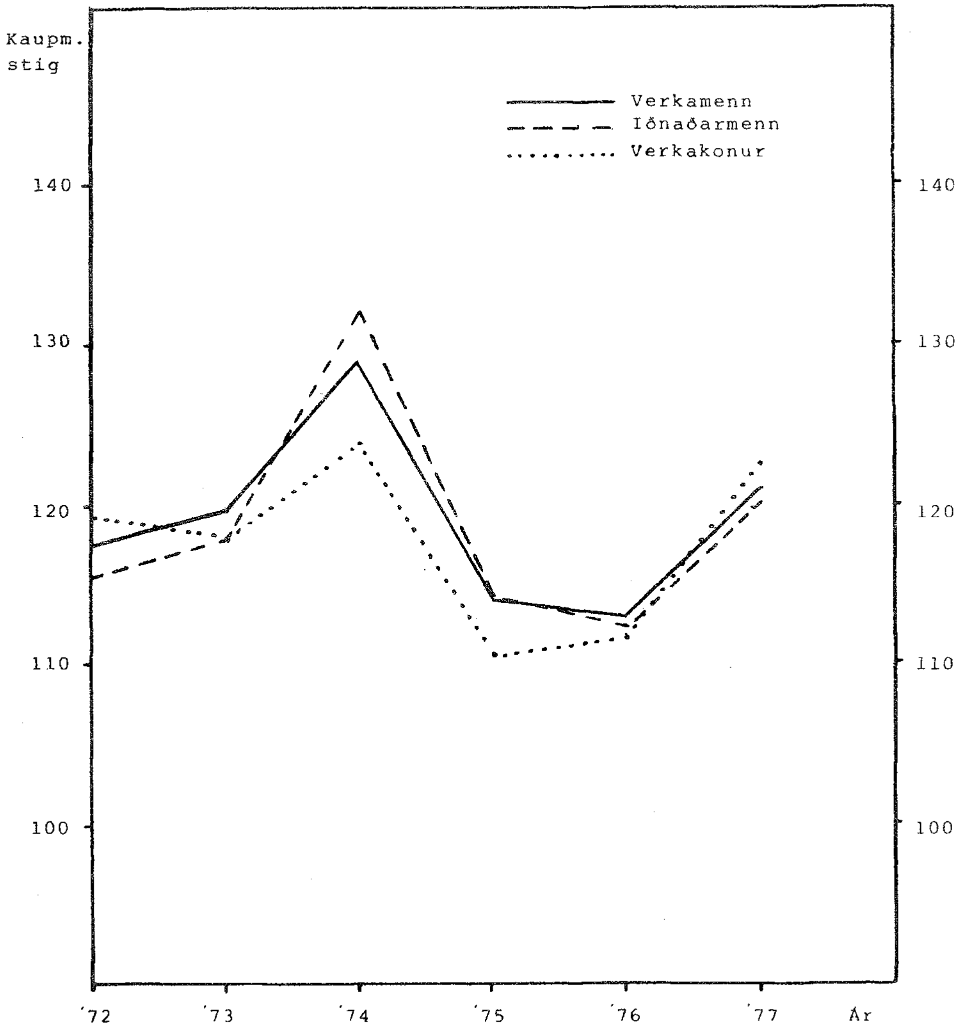

Skráð atvinnuleysi 1972 - 1978.

Í töflu 4.1 er sýndur fjöldi skráðra atvinnuleysisdaga árin 1975 - 1978. Á þessu tímabili hefur atvinnuleysi verið lítið, með einstöku tímabundnum eða staðbundnum undantekningum. Ef borinn er saman fjöldi atvinnuleysisdaga á tímabilinu janúar til nóvember 1978 reynast atvinnuleysisdagar í ár vera 74.789, en 62.890 í fyrra, en þá var atvinnuleysi í algjöru lágmarki.
Í lok nóvember 1978 voru 644 á atvinnuleysisskrá og hafði þeim fjölgað um 274 frá fyrra mánuði. Atvinnulausir á skrá í nóvemberlok hafa ekki verið jafn margir frá því í nóvember 1970, en þá voru þeir yfir 1100 talsins.

Tafla 4.1 Skráðir atvinnuleysisdagar á öllu landinu 1975 - 1978.

	1975	1976	1977	1978
janúar	...	23.463	14.175	14.799
febrúar	11.837	...	9.880	9.973
mars	8.365	16.856	7.393	9.186
apríl	7.871	9.419	4.229	5.638
maí	12.788	6.951	3.643	4.293
júní	14.242	6.792	3.753	3.963
júlí	7.973	5.333	2.756	2.612
ágúst	4.841	4.851	2.532	6.616
september	4.499	4.242	3.807	4.305
október	4.571	4.492	3.515	4.346
nóvember	7.899	7.904	7.207	9.058
desember	15.938	16.071	11.203	
Alls	100.824	106.374	74.093	

Tafla 4.2

Fjöldi atvinnulausra á skrá í lok mánaðar 1972 - 1978.

1972	Reykjav. svæði 1)	Reykja-nes 1)	Vestur-land	Vest-firðir 2)	Norðurl. vestra 2)	Norðurl. eystra	Austur-land	Suður-land	Vestmanna-eyjar	Alls	Atvinnul.% af heildar-vinnuafli
Ársmeðaltal	63	1	14	3	165	117	51	19	11	444	0,5
1973											
Ársmeðaltal	65	12	18	1	137	70	36	22	-	361	0,4
1974											
Ársmeðaltal	92	11	36	12	95	41	47	34	-	368	0,4
1975											
Ársmeðaltal	256	25	54	18	78	127	59	25	2	644	0,7
1976											
Ársmeðaltal	201	7	25	29	48	98	60	39	-	507	0,5
1977											
Ársmeðaltal	134	7	24	4	51	53	38	53	1	365	0,4
1978											
janúar	179	43	17	1	118	94	61	62	4	579	0,6
febrúar	182	54	12	-	90	88	39	37	9	511	0,5
mars	153	20	12	-	88	122	34	38	1	468	0,5
apríl	146	5	6	-	42	39	19	24	1	282	0,3
maí	279	16	31	-	38	27	3	22	1	417	0,4
júní	109	30	6	-	14	35	3	21	-	218	0,2
júlí	67	24	4	1	8	17	3	14	-	138	0,1
ágúst	91	154	4	-	10	28	1	46	146	480	0,5
september	54	8	5	36	25	20	4	6	1	159	0,2
október	95	14	4	46	122	22	20	47	-	370	0,4
nóvember	185	33	59	8	177	74	38	68	2	644	0,6

Skýringar:

1) Til Reykjavíkursvæðisins teljast auk Reykjavíkur, Seltjarnarnes, Kópavogur, Garðabær, Hafnarfjörður og Mosfellshreppur, en aðrir staðir í Reykjaneskjördæmi eru taldir til Reykjaness.

2) Drangsnes og Hólmavík eru hér talin til Norðurlands vestra.

Heimild: Félagsmálaráðuneytið.

Tafla 4.3 — Ársfjórðungsleg skráning atvinnulausra karla og kvenna í Reykjavík 1929-1978

Ár/mán.	1.febrúar	1.maí	1.ágúst	1.nóvember
1929	165	5	22	48
1930	39	3	-	90
1931	525	59	106	623
1932	550	205	633	731
1933	623	268	226	569
1934	544	190	390	719
1935	599	432	252	510
1936	596	720	226	609
1937	788	282	199	617
1938	690	345	316	804
1939	473	451	256	792
1940	526	499	166	100
1941	-	-	-	-
1942	-	-	-	-
1943	56	2	1	3
1944	61	-	1	21
1945	23	-	2	-
1946	2	-	-	1
1947	3	10	-	11
1948	37	42	14	19
1949	135	86	-	22
1950	221	42	75	251
1951	418	64	22	270
1952	718	70	52	81
1953	98	4	1	8
1954	4	2	2	8
1955	5	1	1	1
1956	8	-	1	-
1957	1	4	-	-
1958	20	-	-	-
1959	-	-	-	-
1960	-	-	-	-
1961	9	-	-	-
1962	-	-	-	-
1963	-	-	-	-
1964	1	-	-	1
1965	-	-	-	-
1966	-	-	-	-
1967	-	-	1	1
1968	467	32	210	79
1969	1361	380	439	364
1970	602	178	124	83
1971	157	89	66	65
1972	95	47	19	34
1973	91	29	17	50
1974	144	91	33	43
1975	112	307	178	98
1976	318	162	105	64
1977	130	114	64	44
1978	125	115	54	76

Vinnudeilur.

Telja verður að óvenju róstursamt hafi verið á sviði kjara- og vinnumarkaðsmála á árinu 1978. Þessi órói kemur ekki eins skýrt fram í tölum um fjölda vinnustöðvana og verkfallsdaga og áður, þar sem ekki er í öllum tilvikum um hefðbundnar verkfallsaðgerðir að ræða.

Fyrsta vinnustöðvun ársins var verkfall blaðamanna, sem kom til framkvæmda 17. febrúar og stóð í sjö daga hjá þorra félagsmanna í Blaðamannafélagi Íslands.

Með setningu laga nr. 3/1978 frá 17. febrúar, um ráðstafanir í efnahagsmálum var m. a. breytt verðbótaákvæðum kjarasamninga. Þessarri lagasetningu mótmæltu stærstu heildarsamtök launþega mjög harðlega. Alþýðusamband Íslands hvatti aðildarfélög sín til þess að segja upp kaupliðum kjarasamninga þeirra sem gerðir voru 22. júní 1977 og gilda áttu til 1. desember 1978. Jafnframt beittu stærstu heildarsamtök launþega sér fyrir verkfallsaðgerðum dagana 1. og 2. mars. Þátttaka í þessum aðgerðum var misjafnlega mikil og fór bæði eftir stéttarfélögum og landshlutum. Þannig gætti aðgerðanna lítt á Vestfjörðum og einungis annan daginn á ýmsum stöðum, t. d. á Suðurnesjum.

Ákaflega erfitt er að meta fjölda verkfallsdaga vegna þessarra aðgerða en lausleg áætlun bendir til þess að þeir hafi verið tæplega 45.000 talsins. Þá verður heldur ekki komið við talningu á fjölda vinnustöðvana svo sem venja er, þar sem þessar verkfallsaðgerðir voru ekki boðaðar af stéttarfélögum með venjubundnum hætti, nema í örfáum tilvikum.

Í framhaldi af þessum aðgerðum beitti stjórn Verkamannasambands Íslands sér fyrir því að félög sambandsins settu á útflutningsbann frá miðjum apríl. Flest félög sambandsins tóku þátt í þessu banni, en það náði þó hvorki til Suðurnesja né heldur Vestfjarða. Þá voru gefnar nokkrar undanþágur frá banninu þar sem það var í gildi. Útflutningsbanninu var aflétt seint í júlí, nema í Vestmannaeyjum, þar sem því var aflétt 30. ágúst.
Iðja, félag verksmiðjufólks í Reykjavík beitti sér fyrir starfsgreinaverkföllum dagana 3., 5. og 8. maí og verksmiðjufólk á Akureyri lagði niður vinnu 10. maí.

Verkföll og verkbönn árin 1970 - 1978.

Tafla 5.1	Fjöldi vinnu-stöðv-ana	Dagar með vinnu-stöðv.	Fjöldi þátttak-enda	Vinnustöðvunardagar			
				Land-fólk í ASÍ	Far og fiskims. sjómenn	Aðrir	Samtals
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1970	65	48	15705	296596	7147	-	303743
1971	7	79	1790	6120	26139	180	32439
1972	5	56	1100	7225	4946	-	12171
1973	5	90	729	4714	9678	-	14392
1974	94	63	30948	89745	3917	-	93662
1975	122	96	20843	21907	41369	596	63872
1976	123	24	35219	263079	46871	-	309950
1977	292	78	48043	52065	-	137533	189598
1978	7	36	29910	45630	-	5640	51270

Verkafólk í Bæjarútgerð Hafnarfjarðar lagði niður vinnu síðdegis 31. maí og stóð sú vinnustöðvun í réttar þrjár vikur.

Við setningu bráðabirgðalaga frá 8. sept. 1978 beindi Alþýðusambandið þeirri hvatningu til aðildarfélaga, að þau afturkölluðu uppsagnir sínar á kaupliðum kjarasamninga og jafnframt að kjarasamningar yrðu framlengdir um 1 ár. Vinnuveitendasamband Íslands lýsti því hins vegar yfir, að það teldi slíkar afturkallanir á engan hátt bindandi fyrir sig.

Af minni skærum má nefna yfirvinnubann hjá Vöku á Siglufirði og Verkalýðsfélagi Vestmannaeyja sem stóð nokkuð á aðra viku frá því seint í júlí og fram í ágúst.

Verkbönn voru engin á árinu.

Af töflu 5.1 sést að fjöldi vinnustöðvunardaga, þátttakenda í vinnustöðvunum og fjöldi vinnustöðvana var með lægra móti á árinu 1978, en minnt skal á þá fyrirvara á talningu vinnustöðvana sem áður var getið

Meðaltekjur heimila kvæntra karla samkvæmt skattframtölum 1971-1977.

Í 38. fréttabréfi Kjararannsóknarnefndar birtust upplýsingar um meðalbrúttótekjur kvæntra karla í níu starfsstéttum á árunum 1971 - 1976. Upplýsingar þessar eru byggðar á fram töldum tekjum eins og þær eru ákvarðaðar af skattstjóra. Tekjur eiginkvenna og barna sem og aðrar tekjur heimilanna eru yfirleitt færðar á framtal karlmannsins, þar sem mjög fáar eiginkonur telja sér í hag að nota heimild til að telja fram sjálfstætt. Má því ætla að þessar upplýsingar gefi góða mynd af heildartekjum heimilanna á hverjum tíma. Til samræmis við þetta er yfirskrift kaflans nú breytt á meðaltekjur heimila kvæntra karla, en var áður brúttótekjur kvæntra karla. Er þetta gert vegna margendurtekins misskilnings.
Með meðaltekjum er hér átt við tekjur skv. III kafla persónuframtals án nokkurs frádráttar. Um frekari skýringar vísast til Hagtíðinda, októberhefti 1978.

Á árinu 1977 töldu þær starfsstéttir sem eftirfarandi yfirlit nær til alls 14.899 kvæntra karla. Þar af voru faglærðir og iðnnemar 5.607, ófaglærðir voru 5.781 og verslunar- og skrifstofumenn 3.511. Miðað við árið á undan hefur faglærðum fjölgað um 1.1%, ófaglærðum hefur fjölgað um 2.4% og verslunar- og skrifstofumönnum um 0.1%. Alls tekur yfirlitið til rúmlega þriðjungs allra kvæntra karla. Tafla 6.1 sýnir þróunina milli áranna 1976 og 1977. Heildartekjur skv. framtölum allra kvæntra karla hækkuðu að meðaltali um 46.0% milli áranna. Tekjur þeirra starfsstétta sem hér eru sérstaklega til skoðunar hækkuðu heldur minna eða um 43.7%. Mest varð hækkunin í hópnum "ófaglærðir aðrir" 50.1% og hjá ófaglærðu verkafólki við fiskvinnslu 46.9%. Hlutfallslega var hækkunin minnst hjá verkamönnum við byggingarstörf og aðrar verklegar framkvæmdir 41.3% og hjá faglærðum 42.9%.

Heimild: Hagtíðindi okt. 1977 og 1978.

Tafla 6.1 Meðaltekjur heimila kvæntra karla eftir starfsstétt heimilisföður 1976 - 1977.

þús. kr.

		1976	1977	Breyting f.f. ári %
1.	Faglærðir, iðnnemar o.þ.h. við byggingarstörf og aðrar verklegar framkvæmdir.	2356	3367	42,9
2.	Faglærðir, iðnnemar o.þ.h. við önnur störf	2430	3472	42,9
3.	Ófaglærðir v/byggingarstörf og aðrar verklegar framkvæmdir.	2117	2991	41,3
4.	Ófaglærðir v/fiskvinnslu.	2032	2986	46,9
5.	Ófaglærðir v/iðnaðarframleiðslu.	1953	2837	45,3
6.	Ófaglærðir v/flutningastörf (þar með t.d. hafnarverkamenn).	2202	3183	44,6
7.	Ófaglærðir aðrir.	1863	2796	50,1
8.	Skrifstofu- og afgreiðslufólk hjá verslunum o.þ.h. (ekki yfirmenn).	2230	3194	43,2
9.	Skrifstofufólk og hliðstætt starfslið hjá öðrum (þó ekki opinberum aðilum).	2406	3453	43,5
10.	Vegið meðaltal (1-9)	2229	3204	43,7
11.	Allir kvæntir karlar.	2382	3478	46,0

Það skal undirstrikað að með "meðaltekjur heimila kvæntra karla" er átt við sama tekju hugtak og Hagstofa Íslands nefnir brúttótekjur kvæntra karla. Í tekjum þessum eru tekjur eiginkvenna yfirleitt meðtaldar svo og tekjur barna undir 16 ára aldri.

Tafla 6.2 Meðaltekjur heimila kvæntra karla eftir starfsstétt heimilisföður 1971 - 1977.

þús. kr.

		1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
1.	Faglærðir, iðnnemar o.þ.h. v/byggingarstörf og aðrar verklegar framkvæmdir.	570	716	948	1394	1816	2356	3367
2.	Faglærðir, iðnnemar o.þ.h. við önnur störf.	552	695	931	1373	1820	2430	3472
3.	Ófaglærðir v/byggingarstörf og aðrar verklegar framkvæmdir.	487	628	848	1229	1645	2117	2991
4.	Ófaglærðir v/fiskvinnslu	445	574	776	1130	1513	2032	2986
5.	Ófaglærðir v/iðnaðarframleiðslu.	453	578	769	1111	1473	1953	2837
6.	Ófaglærðir v/flutningastörf (þar með t.d. hafnarverkamenn).	483	637	852	1286	1683	2202	3183
7.	Ófaglærðir aðrir.	448	576	749	1088	1424	1863	2796
8.	Skrifstofu- og afgreiðslufólk hjá verslunum o.þ.h. (þó ekki yfirmenn).	511	664	881	1276	1690	2230	3194
9.	Skrifstofufólk og hliðstætt starfslið hjá öðrum (þó ekki opinb. aðilum).	550	714	942	1367	1787	2406	3453
10.	Vegið meðaltal (1-9)	511	654	873	1277	1689	2229	3204
11.	Allir kvæntir karlar	548	696	944	1372	1791	2382	3478

Tafla 6.2 sýnir þróun peningatekna umræddra starfsstétta frá 1971 - 1977. Meðaltalshækkun á þessu tímabili er 535% hjá öllum kvæntum körlum og mjög svipuð, eða 527%, hjá þeim hópum verkafólks sem hér eru tilgreindir. Mest hefur hækkunin orðið hjá ófaglærðum við fiskvinnslu 571% og ófaglærðum við flutningastörf 559%. Minnst er hún hjá faglærðum, iðnnemum o. þ. h. við byggingarstörf og aðrar verklegar framkvæmdir eða 491%.

Tafla 6.3

Meðaltekjur heimila kvæntra karla eftir starfsstétt heimilisföður.
Samandregið yfirlit.
Þús. kr.

	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
Faglærðir og iðnn.(1-2)[1]	558	702	937	1381	1819	2404	3435
Ófaglærðir (3-7)[1]	461	594	794	1155	1536	2021	2939
Versl.og skrifstf.(8-9)[1]	524	681	901	1304	1720	2288	3273
Vegið meðaltal	511	654	873	1277	1689	2229	3204

Tafla 6.4

Vísitölur meðaltekna heimila kvæntra karla eftir starfsstétt heimilisföður.
Samandregið yfirlit.
1971 = 100

Faglærðir og iðnn.(1-2)[1]	100	126	168	247	326	431	615
Ófaglærðir (3-7)	100	129	172	251	333	438	638
Versl.og skrifstf.(8-9)	100	130	172	249	328	437	625
Vegið meðaltal	100	128	171	250	331	436	627

1) Tölur í svigum vísa til starfaflokkunar í töflum 6.1 og 6.2.

Tafla 6.3 sýnir samandregið yfirlit um þróun meðaltekna heimila faglærðra, ófaglærðra og verslunar- og skrifstofumanna. Upplýsingar þessar eru unnar úr töflu 6.2 Ef meðaltekjum ársins 1977 er deilt niður á 12 mánuði reynast meðalmánaðartekjur vera um 286 þúsund hjá heimilum faglærðra og iðnnema, um 245 þúsund hjá heimilum ófaglærðra og tæpar 273 þúsund krónur hjá verslunar- og skrifstofumönnum. Ekki er líklegt að hækkun meðaltekna þessarra starfsstétta verði lægri en 50% frá ársmeðaltali 1977 - 1978.

Tafla 6.5

Vísitölur kaupmáttar meðaltekna heimila kvæntra karla eftir starfsstétt heimilisföður. Miðað við vísit. framfærslukostn.

1971 = 100

		1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	Breyting f.f.ári %
Faglærðir	(1-2)[1]	100	113	124	128	113	113	124	9,5
Ófaglærðir	(3-7)[1]	100	117	128	130	116	115	129	11,4
Versl.og skrifstofufólk	(8-9)[1]	100	118	127	129	114	115	126	9,7
Vegið meðaltal		100	116	127	129	115	115	127	10,2
Allir kvæntir karlar		100	115	128	130	114	114	128	11,9

Tafla 6.6

Vísitölur kaupmáttar meðaltekna heimila kvæntra karla eftir starfsstétt heimilisföður. Miðað við vísit. vöru og þjónustu.

1971 = 100

		1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	Breyting f.f.ári %
Faglærðir	(1-2)[1]	100	110	118	122	107	106	116	9,5
Ófaglærðir	(3-7)[1]	100	113	121	123	109	108	120	11,4
Versl.og skrifstofufólk	(8-9)[1]	100	114	120	123	108	107	118	9,7
Vegið meðaltal		100	112	120	123	108	107	118	10,2
Allir kvæntir karlar		100	111	121	123	107	107	120	11,9

Tafla 6.5 sýnir kaupmátt meðaltekna heimila fyrrnefndra starfsstétta. Kaupmátturinn er hér miðaður við vísitölu framfærslukostnaðar, en í töflu 6.6 er hann miðaður við vísitölu vöru og þjónustu.

Á árinu 1977 jókst kaupmáttur meðaltekna heimilanna mjög verulega eða um 10 - 12%. Kaupmátturinn var þá svipaður og 1974 ef miðað er við vísitölu framfærslukostnaðar, en nokkru lakari sé miðað við vísitölu vöru og þjónustu.

Kaupmáttur meðaltekna heimilanna var skv. þessu 24 - 29% meiri á árinu 1977 en á viðmiðunarárinu 1971 og er þá miðað við vísitölu framfærslukostnaðar. Samsvarandi tölur eru 16 - 20% ef miðað er við vísitölu vöru og þjónustu.

Lög um tímabundnar ráðstafanir
til viðnáms gegn verðbólgu.

Samkvæmt útreikningum Kauplagsnefndar áttu laun almennt að hækka um 14,13% frá 1. desember 1978. Til þess kom þó ekki, þar sem sett voru lög um tímabundnar ráðstafanir til viðnáms gegn verðbólgu þann 30. nóvember 1978. Fyrsti kafli þessarra laga, l. 103/1978 fjallar um niðurgreiðslu vöruverðs, lækkun skatta lágtekjufólks, félagslegar umbætur og verðbótavísitölu og fer hann hér á eftir.

1. gr.

"Ríkisstjórninni er heimilt að auka niðurgreiðslu vöruverðs frá því, sem hún er í nóvember 1978, sem svarar 3% af verðbótavísitölu þeirri, sem gildir fram að 1. desember 1978.
Ríkisstjórnin tilkynnir Kauplagsnefnd ákvarðanir sínar um aukna niðurgreiðslu samkvæmt fyrri málsgrein þessarar greinar. Kauplagsnefnd skal reikna jafngildi niðurgreiðsluaukningar þessarar í verðbótastigum og gera opinbera grein fyrir niðurstöðum sínum svo skjótt sem kostur er.

2. gr.

Ríkisstjórnin mun beita sér fyrir lagasetningu til lækkunar skatta og gjalda á lágtekjufólki, sem metnar eru sem 2% af verðbótavísitölu þeirri, sem gildir fram að 1. desember 1978.

3. gr.

Ríkisstjórnin mun beita sér fyrir aðgerðum og lagasetningu til ýmissa félagslegra umbóta, sem metnar eru til kjarabóta sem 3% af verðbótavísitölu þeirri, sem gildir fram að 1. desember 1978.

4. gr.

Á tímabilinu 1. desember 1978 til 28. febrúar 1979 skal greiða verðbætur á laun samkvæmt verðbótavísitölu 151 stig, sbr. þó ákvæði 2.gr. laga nr. 96/1978 um kjaramál.
Frá 1. mars 1979 skal greiða verðbætur á laun samkvæmt verðbótavísitölu 151 stig, að viðbættri þeirra stigatölu, er verðbótavísitala reiknuð samkvæmt ákvæðum kjarasamninga hækkar frá 1. desember 1978 til 1. mars 1979, sbr. þó ákvæði 1. kafla laga nr. 96/1978 um kjaramál."

Þróun helstu þjóðhagsstærða.

Vísitölur. 1971 = 100

	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	Áætlun 1978
Þjóðarframleiðsla	100.0	106.0	112.0	115.8	113.4	116.1	121.7	126.0
Þjóðartekjur	100.0	105.7	115.8	116.8	109.8	116.2	125.4	129.2
Þjóðartekjur á mann	100.0	104.1	112.4	111.8	103.8	108.9	116.3	118.6
Einkaneysla	100.0	110.2	117.4	125.6	113.0	114.1	123.2	130.6
Samneysla	100.0	106.0	112.3	118.0	120.4	126.4	128.9	131.5
Fjármunamyndun	100.0	99.0	119.0	131.8	120.7	117.6	126.4	121.7
Útflutningur	100.0	110.3	120.1	119.2	120.8	135.2	149.1	168.6
Innflutningur	100.0	101.4	120.6	136.5	122.4	120.9	143.5	151.2
Viðskiptajöfn. í hlutfalli við þjóðarfrl.%	-7.1	-2.6	-2.8	-11.3	-11.5	-1.7	-2.6	-0.5
Föst erl. lán í hlutfalli við þjóðarfrl.%	26.6	25.5	22.2	30.2	39.1	37.2	35.2	
Framfærslukostnaður	100.0	110.4	134.9	192.9	287.3	379.8	495.4	715.4
Verðlag vöru og þjón.	100.0	114.4	142.7	202.9	304.7	407.0	531.0	

Heimildir: Þjóðhagsstofnun,
Hagstofan.